

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ КОЛЕДЖ
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Кафедра «Право»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Адвокатура та нотаріат України

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри «Право»
Протокол № 1 від 02.09.2019 р.

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Адвокатура та нотаріат України
Викладач (-і)	к.ю.н. Манченко О.В.
Контактний телефон викладача	+38(050) 1404892
E-mail викладача	man.olena999@gmail.com
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЕКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://ifagrarncol.at.ua/index/bibliotechnij_fond/0-69
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
Навчальна дисципліна «Адвокатура та нотаріат України» вивчається студентами юридичного відділення, за напрямом підготовки «право», освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». Конституція України серед інших важливих конституційних прав і свобод громадян виділяє такі, як право на свободу та недоторканність, повагу честі й гідності особи, право громадян на правову допомогу, презумцію невинуватості. Для забезпечення права на захист та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура, яка є специфічним правовим інститутом, спрямованим на захист прав і свобод громадян. Проблеми діяльності адвокатури, її місце в суспільстві, професійні права та обов'язки адвокатів неодноразово були предметом досліджень багатьох світових та вітчизняних вчених і практиків. Саме тому майбутнім юристам потрібно не тільки вивчати законодавчі засади функціонування та організації адвокатури в Україні, а й навчатись поважати найгуманнішу правозахисну діяльність – працю адвоката. Завдання, порядок формування, принципи організації і діяльності, устрій, функції, повноваження адвокатури вивчаються спеціальною юридичною дисципліною «Адвокатура України». Як навчальна дисципліна «Адвокатура та нотаріат України» потребує попереднього вивчення загальноюридичних, цивільних, кримінально-правових та інших дисциплін, ґрунтується на практичному досвіді, напрацьованому суддями, прокурорами, слідчими та адвокатами. Для кращого засвоєння курсу студентам необхідні знання таких дисциплін «Теорія держави та права», «Історія держави та права України», «Судові та правоохоронні органи України», «Ораторське мистецтво», «Кримінальне право», «Цивільне право», «Трудове право», «Сімейне право», «Житлове право», «Адміністративне право», «Кримінально-процесуальне право», «Цивільно-процесуальне право» та інші. Тому доцільним і правильним є викладання даної дисципліни студентам останніх курсів навчання.	
3. Мета та цілі курсу	
Мета вивчення курсу полягає у засвоєнні студентами змісту та значення норм, які забезпечують захист прав, свобод, законних інтересів громадян; дослідження історичного розвитку та становлення інституту адвокатури, показати зростаючу роль адвокатури на сучасному правовому етапі розвитку України; забезпечити правильне розуміння студентами значення адвокатури, її місце в системі правоохоронних органів, з'ясувати порядок організації адвокатури в Україні та в інших країнах; проаналізувати систему функцій та напрямки діяльності адвокатів у кримінальному, адміністративному, цивільному та господарському судочинстві тощо; засвоєння студентами знань про поняття предмета і методу організації роботи адвоката, вивчення принципів, функцій, сутності адвокатури; зорієнтувати студентів щодо форм та видів адвокатської діяльності; проаналізувати етичні засади адвокатської діяльності; навчити	

студентів правильному орієнтуванню в чинному процесуальному законодавстві; забезпечити вивчення курсу з метою всебічної підготовки кваліфікованих правозахисників, які володіють основами теоретичних знань і практичними навичками застосування їх у професійній адвокатській діяльності; ознайомлення студентів із загальними закономірностями та особливостями інституту нотаріату; сприяння розвитку у студентів самостійності мислення; засвоєння студентами юридичної лексики і термінології; формування правової культури студентів.

4. Результати навчання (компетентності)

В результаті вивчення курсу студенти повинні: знати основні нормативні положення, якими визначається порядок організації та функціонування адвокатури України, міжнародні засади діяльності адвокатів та адвокатських об'єднань світу; - уміти правильно тлумачити і застосовувати норми кримінального-процесуального, цивільно-процесуального та господарсько-процесуального права тощо; здійснюючи захист прав, свобод і законних інтересів громадян та юридичних осіб уміти обґрунтовувати й відстоювати свою правову позицію; отримати навички правильного оформлення процесуальних документів, пов'язаних з наданням правової допомоги; знати основні нормативно-правові акти, що регламентують концептуальні засади; органів нотаріату та сучасні нотаріальні системи; поняття і завдання нотаріату України; організаційні основи діяльності нотаріату в Україні; загальні правила вчинення нотаріальних дій; особливості вчинення окремих видів нотаріальних дій; застосування норм міжнародного права та міжнародних договорів; перспективи розвитку нотаріату та актуальні проблеми реформування; вміти використовувати дані науки нотаріально-процесуального права при вирішенні професійних завдань; вміти орієнтуватись в системі державного законодавства та практики; вміти інтерпретувати чинне законодавство стосовно до конкретних дій органів нотаріату, а також правильного їх застосування.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	18 год.
семінарські заняття / практичні / лабораторні	12 год.
самостійна робота	30 год.

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I, II	081 «Право»	бакалавр	нормативна

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літер атура	Завдання, год	Вага оцінк и	Термін виконання
I Адвокатура України					
Тема 1. Предмет та система курсу. Становлення та розвиток інституту адвокатури. Предмет, система, і нормативно-правові джерела курсу «Адвокатура України», історичні аспекти становлення адвокатури. Еволюція суспільних відносин як засада виникнення та існування адвокатури. Адвокатура Греції та Риму. Організація адвокатури за литовськими статутами. Впорядкування адвокатської професії у «правах, по	Лекція, семінарське заняття	[1,2]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом

которым судится малороссийский народ». Адвокатура в період судової реформи 1864р. Розвиток адвокатури в радянський період. Реформування адвокатури на початку 90-х років XX ст. Вдосконалення законодавства про адвокатуру в Україні.					
Тема 2. Основи організації адвокатської діяльності в Україні. Поняття та мета адвокатської діяльності. Принципи організації та завдання адвокатури в Україні. Соціальна суть правових гарантій адвокатської діяльності. Ознаки гарантій. Предмет гарантій діяльності адвоката. Поняття правових гарантій адвокатської діяльності. Види правової допомоги. Форми організації роботи адвоката. Приватна адвокатська практика, адвокатські бюро та об'єднання: законодавче закріплення організаційних форм адвокатської діяльності та процедура реєстрації. Засади адвокатського самоврядування. Організаційні форми адвокатського самоврядування.	Лекція, семінарське заняття	[1,2]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 3. Правовий статус адвоката. Етичні засади адвокатської діяльності. Договір про надання правової допомоги. Порядок набуття права займатися адвокатською діяльністю. Вимоги до кандидатів у адвокати. Присяга адвоката України. Професійні права та обов'язки адвоката. Правовий статус помічника адвоката: права, обов'язки, вимоги, оплата праці. Зупинення та припинення адвокатської діяльності. Поняття адвокатської етики. Особливості формування етичних правил професійної поведінки адвокатів. Підстави для здійснення адвокатської діяльності. Договір про надання правової допомоги. Довіреність. Ордер. Підстави для відмови в укладенні договору про надання правової допомоги.	Лекція, семінарське заняття	[3,4,5]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема. 4. Адвокат у кримінальному провадженні Правові підстави участі адвоката в кримінальному процесі. Принцип забезпечення підозрюваному, обвинуваченому, підсудному прав на захист. Права та обов'язки адвоката в кримінальному процесі. Роль та завдання адвоката-захисника на досудовому слідстві. Правова позиція захисника. Участь	Лекція, семінарське заняття	[4,6]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом

адвоката в апеляційній та касаційній інстанціях при розгляді кримінальної справи. Адвокат – представник потерпілого, цивільного позивача та відповідача в кримінальному процесі.					
Тема 5. Адвокат у цивільному процесі. Правові підстави участі адвоката в цивільному процесі. Консультативна, представницька та правозахисна функції адвоката в цивільному процесі. Правові підстави представництва адвокатом інтересів клієнта у цивільному процесі. Участь адвоката на стадії відкриття провадження у справі. Адвокат на стадії судового розгляду цивільної справи. Участь адвоката у судових дебатах. Права та обов'язки представника під час перевірки законності та обґрунтованості судових рішень. Адвокат в апеляційній та касаційній інстанціях в цивільному процесі та при перегляді судових рішень.	Лекція, семінарське заняття	[4,6]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
II Нотаріат України					
Тема 6. Поняття і завдання нотаріату в Україні. Поняття органів нотаріату в Україні. Завдання органів нотаріату в Україні. Повноваження органів нотаріату в Україні. Джерела нотаріально-процесуального права. Місце та роль органів нотаріату в правовій системі	Лекція, семінарське заняття	[5,7]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 7. Організація діяльності органів нотаріату в Україні. Вимоги до посади нотаріуса в Україні. Вимоги до помічника нотаріуса. Порядок складання кваліфікаційного іспиту. Правовий статус Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату. Порядок видачі свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю. Робоче місце приватного нотаріуса. Державні нотаріальні органи. Реєстрація приватної нотаріальної діяльності. Організаційні питання нотаріальної діяльності. Загальні правила вчинення нотаріальних дій. Місце вчинення нотаріальних дій. Оплата вчинюваних нотаріальних дій. Строки вчинення нотаріальних дій. Підстави зупинення або відкладення нотаріальних дій. Обмеження в праві вчиняти нотаріальні дії. Нотаріальне діловодство та нотаріальна звітність	Лекція, семінарське заняття	[4,6]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом

Тема 8. Державне регулювання нотаріальної діяльності Заміщення приватного нотаріуса. Порядок зупинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса. Порядок припинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса. Порядок анулювання свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю. Відмова у вчиненні нотаріальної дії. Оскарження незаконної нотаріальної дії. Оскарження відмови у вчиненні нотаріальної дії. Судовий контроль за нотаріальною діяльністю. Громадський контроль за нотаріальною діяльністю.	Лекція, семінарське заняття	[3,5]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 9. Особливості вчинення окремих нотаріальних дій. Загальні правила посвідчення правочинів. Перелік документів, які не підлягають нотаріальному посвідченню. Функції нотаріуса як державного реєстратора. Посвідчення нотаріусом договору купівлі-продажу. Посвідчення нотаріусом договору дарування. Умови та порядок посвідчення договору довічного утримання. Особливості та порядок посвідчення іпотечного договору. Умови та порядок посвідчення шлюбного договору. Посвідчення договору про розподіл майна. Посвідчення нотаріусом аліментного договору. Посвідчення нотаріусом довіреностей. Оформлення нотаріусом спадщини.	Лекція, семінарське заняття	[3,5]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	100 бална за семестр – як середньо арифметичне 100 балів протягом семестру та 100 балів за екзамен “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами; “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але
-----------------------------------	---

	допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках; “задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки; “незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.
Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання іспиту. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв'язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.
Семінарські заняття	Семінарське, практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання.. За метою і структурою семінарські, практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за семінарське, практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни
Умови допуску до підсумкового контролю	– оцінка за поточне тестування (10 балів); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (60 балів); – оцінка за контрольну роботу

	(20 балів); – оцінка за самостійну роботу (10 балів).
--	---

7. Політика курсу

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом (співбесіда, реферат тощо).

Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

8. Рекомендована література

Основні джерела

1. Конституція України [Електронний ресурс] : прийнята 26 черв. 1998 року. - Режим доступу / link 1 / TO12341.html
2. Кримінальний процесуальний кодекс України // Голос України від 19.05.2012 - / № 90-91/
3. Про ратифікацію Конвенції про захист прав і основних свобод людини 1950 року. Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції: Закон України від 17 липня 1997 року // Голос України. - 1997. - 18 липня.
4. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 7 лип. 2010 року // Відомості Верховної Ради України. - 2010. - № 41-42, № 43,
5. Кримінально-процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар /за ред. В.Г. Гончаренка, В.Т. Нора, М.Є. Шумила – К.: Юстиніан, 2016. – 1217 с.Грошевий Ю.М.
6. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV// Відомості Верховної Ради України. — 2003. — №№ 40–44. — Ст. 356.
7. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV // Відомості Верховної Ради України. — 2004. — № 40-41, 42. — Ст.492 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1618-iv>.
8. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III // Відомості Верховної Ради України. — 2002 р. — № 21. — Ст. 135.
9. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747- IV // Відомості Верховної Ради України. — 2005. — № 35-36, 37. — Ст. 446 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
10. Про Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» // Відомості Верховної Ради України. – 2012. - Ст.62.
11. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців» // Адвокатура в Україні. – К., 2000.
12. Положення про порядок реєстрації адвокатських об'єднань» // Адвокатура в Україні. – К., 2000.
13. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 39. — Ст. 383.
14. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: наказ

Міністерства юстиції України від 22.02.2012 р. № 296/5 // [Електронний ресурс].–Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12>.

15. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування: наказ Міністерства юстиції України від 11.11.2011 р. № 3306/5 // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: — <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1298-11>.
16. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України : Указ Президента України від 06.04.2011 № 395/2011 // (із змінами на 11.01.2012) Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/395/2011>.
17. Про затвердження Правил ведення нотаріального діловодства: наказ Міністерства юстиції України від 22.12.2010 р. № 3253/5 // Офіційний вісник України. — 2011. — № 1. — С. 270. — Ст. 62.
18. Про затвердження Концепції реформування органів нотаріату в Україні: наказ Міністерства юстиції України від 24.12.2010 р. — № 3290/5. // Офіційний вісник України. — 2011. — № 1. — С. 290. — Ст.
19. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства // Адвокатура України. — К., 1997. — С. 188-202.
20. Рішення Конституційного Суду України у сфері прав людини.
21. Рішення Європейського Суду з прав людини.
22. Рішення судів загальної юрисдикції.

Додаткові джерела

1. Адвокатура в Україні: Правові основи. Організаційні засади. Адвокат у судочинстві. Оплата праці. Оподаткування. Міжнародні засади: Зб. офіц. норм. актів / Поряд. С.В. Гончаренка. — К., 2000.
2. Адвокатура в Україні: правове регулювання і судова практика (практичний посібник) / За ред. С.Ф. Сафулька. — К., 2003.
3. Адвокат: кримінальні справи. Методичні поради. Науково-практичне видання /Зейкан Я.П. - Вид-во «ВД Дакор», 2012. — 752 с.
4. Адвокат: цивільні справи. Методичні поради. Науково-практичне видання /Зейкан Я.П. - Вид-во «ВД Дакор», 2012. — 752 с.
5. Арсеньев К.К. Заметки о русской адвокатуре. — СПб., 1995. — Ч.1-2.
6. Баканова Н.М. Етичні принципи адвокатури в Україні: Монографія. — Одеса, 2005.
7. Барщевський М.Ю. Адвокат. Адвокатська фірма. Адвокатура. — М., 1995.
8. Барщевський М.Ю. Организация и деятельность адвокатуры в России. — М., 1997.
9. Барщевський М.Ю. Адвокатська етика. — М., 2000.
10. Бородин М. Перегляд цивільних справ у порядку апеляції // Право України, - 2004. - № 8. — С. 71-75.
11. Бородин М. Перегляд рішень, що набули законної сили у зв'язку з нововиявленими обставинами // Право України. — 2004. - № 11. — С. 42-44.
12. Бондаренко П.С. Судова промова. — Львів, 1972.
13. Бірюкова А.М. Деякі питання участі адвоката у справах осіб, що не досягли віку, з якого можлива кримінальна відповідальність // Адвокат. — 1998. - №1.
14. Бірюченський О.Т. Проблеми забезпечення права особи на захист у кримінальному судочинстві // Вісник Верховного Суду України. — 1999. - №6 (16).
15. Буркацький Л.К. Захист цивільного права та інтересу. Методика складання документів, коментарів, позовні та інші заяви: Навч. посібник. — К., 2005.
16. Варфоломеева Т.В. Защита в уголовном судопроизводстве. — К., 1998.
17. Варфоломеева Т.В., Мутыло Б.В. Участие защитника в кассационной инстанции. — К., 1998.
18. Варфоломеева Т., Гончаренко С. Науково-практичний коментар до Закону України «Про адвокатуру». — К., 2003.- 426 с.
19. Варфоломеева Т.В. Конституційні засади діяльності адвокатури // Адвокат.- 1997.- № 2.

20. Власенко С., Резников А. Адвокат – защитник прав человека // Юридическая практика. – 2004. - № 50.
21. Гаррис Р. Школа адвокатуры. – М., 2001.
22. Гончаренко С.В. Проблеми надання безкоштовної правової допомоги в Україні та у світі // Адвокат. – 1998. - № 3.
23. Гончаренко В.Г., Сокиран Ф.М. Тактика психологічного впливу на попередньому слідстві. – К., 1994. – С. 23-32
24. Гловацький І.Ю. Діяльність адвоката - захисника у кримінальному процесі. – К., 2003.
25. Експертизи у судовій практиці / За заг. ред. В.Г. Гончаренка. – К., 2005.
26. Євтушенко О. Провадження у справах про визнання і приведення до виконання рішень іноземних судів // Право України. – 2004. - №8. – С. 75-78.
27. Зейкан Я.П. Коментар цивільного процесуального кодексу України. – К., 2006.
28. Історія адвокатури України / Відп. ред. Т.В. Варфоломєєва. – К., 2002.
29. Історія держави і права України: Підручник: У 2 т./ За ред. В.Я. Стація, А.Й. Рогожина; Кл. авторів: В. Г. Гончаренко, А.Й. Рогожин, О.Д. Святоцький та ін. – К., 2000.
30. Ковтун Л. Представництво у цивільному процесі // Право України. – 2004. - № 1. – С. 139-140.
31. Куйбіда Р. До питання про самостійність господарської юрисдикції // Право України. – 2005. - № 10. – С. 118.
32. Кравчук В.М. Стратегія і тактика цивільного процесу. – К., 2005.
33. Кримінологія: Підручник / Під. ред. Я. Ю. Кондратьєва, О.М. Джуги. – К. Юрінком Інтер, 2002. – С. 123-137.
34. Логінова С.М. Адвокатська таємниця: теорія і практика: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – К., 2002.
35. Лубшев Ю.Ф. Курс адвокатского права. – М., 2003.
36. Мельник В. В. Искусство защиты в суде присяжных. – М., 2008.
37. Святоцька В. Адаптація законодавства України про адвокатуру до європейських стандартів: деякі питання // Право України. – 2005. - №10. – С. 87.
38. Святоцький О.Д., Міхеєнко М.М. Адвокатура України. – К., 2017.
39. Сміх З. Правове становище адвоката під час забезпечення права свободи на правову допомогу // Право України. – 2005. - № 10. – С. 87.
40. Фурса С.Я., Фурса Є.І. Адвокат у цивільному процесі: Науково-практичний посібник. – К., 2006.
41. Фіолевський Д. П. Адвокатура: Підручник. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.:Алерта, 2008. - 432 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

- Офіційний сайт Президента України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.president.gov.ua>
- Сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/>
- Сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua/>
- Сайт Судова влада України [Електронний ресурс]. □ Режим доступу : <http://www.court.gov.ua/>
- Сайт Конституційного Суду України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.ccu.gov.ua/uk/index>

Викладач _____ Манченко О.В.